

Information om maskerespirator/NIV behandling

Maskiner, der giver luft via en næse- eller næse/mund maske og indstilles, så du kun skal tænde/slukke for den. Maskinen bruger almindelig atmosfærisk luft.

Maskerespiratoren giver to forskellige tryk, et lavt tryk ved udånding, for at sikre at luftvejene holdes åbent og et højere tryk under indåndingen, så der kommer tilstrækkeligt luft ned i lungerne. Anvendes ved kompleks søvnapnø, muskelsvind, lungesygdom eller andre sygdomme.

Ilt

Ved behov, vurderet af en læge, kan der tilledes ekstra ilt med et mellemstykke på maskinen eller direkte på slangen. Vær opmærksom på at de creme du bruger til ansigt og hænder, skal være beregnet til brug sammen med medicinsk ilt, spørg på apoteket.

Masken

Masketilpasningen er vigtig for, at behandlingen bliver en succes. Brug derfor tid på at justere masken korrekt, da der er forskellige justeringsmuligheder. Disse kan ses i brugsvejledningen, som udleveres sammen med masken.

Undgå lækage ved øjnene og så vidt muligt også andre steder. Nogle må dog acceptere en mindre lækage under næsen eller ved hagen, hvilket er acceptabelt.

Hvis "headgear" strammes for meget, kan der være risiko for at udvikle tryk specielt henover næseryggen. Samtidig er der risiko for at masken ikke sluttet tæt, på den måde som den er udviklet til, med den tynde membran/cusion, der blæses op og lægger sig tæt til huden.

Der kan ofte forekomme mærker i ansigtet efter masken. Dette er acceptabelt, hvis de forsvinder i løbet af en times tid.

Alting kræver tilvænning

Målet er at sove med masken på hele natten for, at behandlingen har mest mulig effekt, dog mindst 4 timer. Forvent dog en tilvænningsperiode med langsom optrapning af den natlige behandlingsvarighed. Gør det til en god vane altid at tage masken på når du lægger dig til at sove.

Eventuelle bivirkninger

- **Luft i maven**
Der findes håndkøbsmedicin til behandling af dette.
- **Tørhed i næse, mund og hals**
Skyldes slimhindernes reaktion på luftstrømmen. Afhjælpes ved at drikke lidt vand i løbet af natten eller næsespray med saltvand.
Kan også afhjælpes ved at sætte en fugter på maskinen, hvis der allerede er fugter på maskinen kan denne justeres. Mange fugtere skal ofte justeres afhængig af vejret, temperaturen og omgivelsernes luftfugtighed.
- **Tørre, irriterede øjne**
Skyldes, at masken ikke har siddet korrekt eller har en forkert størrelse, så luften blæser op i øjnene og udtørre/irriterer slimhinderne i øjnene. Afhjælpes med tilpasning og justering af masken.
- **Rødmen af huden**
Kan skyldes, at masken har strammet. Afhjælpes ved at justere evt. løsne masken en anelse.
- **Stoppet eller løbende næse**
Skyldes slimhindernes reaktion på luftstrømmen og kan skyldes mangel på fugt. Forsvinder som regel ved brug af næsespray med saltvand. Kan også afhjælpes ved at sætte en fugter på maskinen, hvis der allerede er fugter på maskinen kan denne justeres.
- **Næsen føles kold**
Skyldes afkøling af luften fra maskinen op gennem slangen. Afhjælpes ved at putte slangen under dynen.
- **Smerter i bihuler, næse eller ører**
Skyldes ofte en betændelse eller forkølelse. Hjælper det ikke i løbet af højst en uge, kontaktes egen læge. Når det gælder børn, skal egen lægen altid kontaktes.
- **Luften føles meget varm**
Kan skyldes at fugteren er tændt, men der er ikke vand i fugterkammeret.
Kan skyldes, at filtret på maskinen skal skiftes eller, at maskinens ventilationshuller er tilstoppede.
- Hvis der er climateline (varme) slange påsat, kan slange temperaturen justeres lidt ned.

Fugter

Påsættes direkte ind i maskinen, maskinen mærker selv at der er en fugter koblet til. Fugteren kan have forskellige indstillinger og justeringsmuligheder, som du selv kan vælge, derfor er det en god ide at læse den guide, der udleveres sammen med fugteren.

Vand til fugteren

- Kog almindeligt postevand i en gryde eller elkedel - dagligt.
- Lad vandet afkøle.
- Vandet hældes i en ren, skoldet opbevaringsbeholder med tætsluttende låg.
- Opbevares i køleskab.
- Vandet kan også hældes på rengjorte flasker, som derefter koges i mikrobølgeovnen.
- Koges vandet umiddelbart før brug, kan det hældes direkte i fugteren efter tilstrækkelig afkøling.
- Vandet i fugteren skiftes dagligt, fugteren tømmes for vand og tørres af.

Tegn på at behandlingen ikke længere fungerer optimalt

Hvis din maskerespirator behandling ikke længere føles tilstrækkelig, vil symptomerne herpå blandt andet kunne være:

- Dagtidstrætheden vender tilbage eller er tiltagende
- Flere vandladninger om natten end vanligt
- Morgenhovedpine, en eller flere gange om ugen
- Nattesved
- Mareridt om natten eller øget drømme aktivitet
- Urolig nattesøvn
- Behov længere nattesøvn eller middagshvil
- Uønsket vægttab (særligt for patienter med muskelsvind/ALS)

Det er vigtigt at du tager kontakt til Respirationscenter Vest, hvis du begynder at opleve nogle af ovenstående symptomer, da der kan være behov for at få justeret din behandling.

Rengøring er nødvendig

Rengøring af maskine og maske er nødvendigt af hensyn til hygiejne og vedligeholdelse. Det er vigtigt at maskinen ikke står direkte på gulvet, da den derved kan suge støv til sig. Omvendt er det vigtigt, at maskinen står lavere end dig, hvis du anvender fugter for at undgå, at evt. kondensvand løber ned i masken.

Rengøring af maskinen

- Tag ledningen ud af stikkontakten inden rengøringen.
- Maskinen tørres efter behov af med en ren, fugtig og hårdt opvredet klud.
- Lad maskinen tørre helt, inden ledningen sættes i stikkontakten igen.
- Maskinen tåler absolut ikke, at der kommer vand ind i den.

Rengøring af fugterkammer

- Fugterkammeret rengøres én gang om ugen.
- Adskil fugterkammeret og vask det i et mildt, uparfumeret og gerne allergitestet opvaskemiddel. Skylles herefter grundigt og tørres med en ren fnugfri klud. Må ikke tørres i direkte sollys eller på varmekilde (radiator o.lign.)
- Ved kalkaflejringer i fugterkammeret blandes 1 del husholdningseddike med 10 dele vand, hvorefter det står 30 minutter i kammeret. Herefter rengøres det på ovenstående måde.

Rengøring og skift af filter

- Maskinen har et aftageligt engangs støvfilter, der beskytter mod støv. Filtret bør tilses hver 14. dag for at kontrollere, om det er blokeret af snavs og støv, eller om der er opstået huller.
- Filtret udskiftes hvert 1/2 år.

Rengøring af slangen

- Slangen vaskes én gang om ugen.
- Lægges i blød i 15 minutter i sæbevand, skylles grundigt og tørres helt inden påsætning. Brug evt. en hårtørrer med kold luft. Slangen må ikke tørres i direkte sollys eller på varmekilde (radiator o.lign.)
- Maskinen tåler absolut ikke, at der kommer vand ind i den.
- Det anbefales at bruge et mildt opvaskemiddel, som er parfumefrit og allergitestet.

Rengøring af masken

- Pande- og ansigtspuderne (cusion) vaskes dagligt. De må ikke ligge i blød.
- Den resterende del af masken vaskes en gang om ugen.
- Alle små dele bør blive på masken, så den vaskes samlet.
- Headgear vaskes i hånden en gang om ugen eller ved behov.
- Anvend mild, parfumefri og allergitestet opvaskemiddel. Brug ikke sprit og lad ikke maskinen ligge i solen, da det nedbryder silikonen.

Bestilling af varer

Slanger, filtre og reservedele kan bestilles på Hjælpemiddeldepotet, Aarhus Universitetshospital

Mail: aarhus.hjmiddepotet@rm.dk

Telefon: 7846 2062 (mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 9.00 - 12.00)